

verint, ac aliter a praeclis, & aliis quibusvis Iudicibus etiam vigore specialis commissionis nostra, aut successorum nostrorum manu signata, vel signanda obtenta, & obtinenda, alternativa, & significatio- nes, aut dilationes quaecumque etiam secundum juris formam nullae sint, & ipsis debitoribus, etiam si Clerici existant, nullatenus suffragentur.

Deposito
executiois.

§.3. Mandantes eidem Auditori Cam., ut huiusmodi Constitutionem, & Ordinationem perpetuo, & inviolabiliter etiam in quibuscumque libris; & causis hactenus motis observari faciat, & mandet, contra omnes, & singulos praemissis in aliquo contravenientes, per censuras, & poenas, ac etiam pecuniarias, & alia remedia opportuna sibi visa etiam manu Regia procedendo.

Derogatio
contrariorum.

§.4. Praemissis ac quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Urbis Statutis, & reformationibus, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Sola signatura
sufficit.

§.5. Volumusque quod praesentium sola nostra signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, quacumque regula contraria non obstante.

Papa subscr.

Placet motu proprio I.

Publ. P. An. II
die 27. Oct.

Anno a Nativitate Domini 1561. indit. 4. die vero 27. mensis Octobr. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papa IV. Anno secundo retroscripta littera Apostolica, affixa, & publicata fuerunt in vasis Principis Apostolorum de Urbe, Cancellariae Apostol. ac in acie Campi Flora, ut moris est, per nos Bernardinum Andrentium, & Jo. Gberardi Curf. Apost.

Julius Parinus Mag. Curf.

XLVIII.

Inquisitores haereticae pravitatis non teneantur publicare dicta testium contra Schismaticos, vel Haeticos examinatum. Neque rationem reddere de processibus alteri, quam Rom. Pontifici, aut supremis Inquisitoribus Almae Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Constitutiois.

Um sicut non sine magna animi nostri molestia accepimus, humani generis hoste instigante, ita Schismaticorum, & aliorum Haeticorum numerus in provincia, statu, & Dioecesi Civitatis nostrae Avinionen. praevaluerit, & propter eorum, seu alicujus ipsorum potentiam, & malitiam, nullus contra eos deponere, seu eorum crimina revelare, & accusare audeat, quo fit, ut ipsi Schismatici, & Haetici remaneant impuniti, in non modicam divinae Majestatis offensam, & grave personarum Catholicarum scandalum.

Inquisitor dicta
testium contra Haere-

§.1. Nos ne in futurum aliquis metu ipsorum haeticorum, & schismaticorum, eorum crimina revelare formident, alias in

præmissis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquisitori Avinionen., vel pro tempore existenti, in dicta Provincia haereticae pravitatis Inquisitori, ut personas, quae schismaticos, seu haeticos huiusmodi revelaverint, seu contra eos deposuerint, & testificaverint, publicare, seu revelare minime teneantur. Et si ab eodem Inquisit. aliqua ipsorum testium d. publicari contingat, ita truncata, & secreta publicentur, ut cognitio nominum, & cognominum ipsorum testium, ad aliquam notitiam devenire non possit.

Syndicarique nequeant, nisi a Rom. Pont. vel supremis Inquisitoribus Urbis.

Inhibitio contra molestantes Inquisitorem sup. praedictis.

Derogatio contrariorum

D. P. An. II. die 1. Nov.

Fru-

XLIX.

Fructus, & emolumenta ad Capitulum, & mensam Ecclesiarum Urbis communiter spectantia, & distributiones pro defunctorum anniversariis largiende, applicentur distributionibus quotidianis pro interessentibus Divinis officiis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Causa Constitutiois.

Dispositio de qua in rubrica.

Vicarius Pape executor.

CUM, sicut accepimus, in hac Alma Urbe nostra, quae caput existit totius Orbis, & in qua caelestis altitudo consilii Sedem Apostolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter stabilivit, ita in Ecclesiis collegiatis divinus cultus diminutus fuerit, ut exteris nationibus scandalum non modicum generetur.

§.1. Volentes igitur, quantum in Nobis est, divino cultui consulere, & abusus huiusmodi tollere, decernimus, statuimus, & ordinamus, omnes, & quoscumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quaecumque, in quibuscumque rebus consistant, quarumcumque Ecclesiarum, tam Sacrosanctae Lateranensis Ecclesiae, Beati Petri Apostolorum Principis, ac Gloriosissimae Virginis Sanctae Mariae Majoris nuncupatae, quam aliarum quarumcumque Ecclesiarum, ad Capitulum & mensam earumdem communiter spectantes, & pertinentes applicari, assignari, & adscribi debere, prout tenore praesentium (sine tamen praedictorum pensionum super dictis fructibus reservatarum) applicamus, adscribimus, & assignamus distributionibus quotidianis, distribuendas, & dividendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Divinis officiis interessentes dictarum Ecclesiarum, juxta Ecclesiae cujuscumque ordinationem rationabilem jam factam, seu etiam faciendam per Nos, vel dilectum filium nostrum Almae Urbis Vicarium generalem. Qui vero aliter de dictis fructibus, redditibus, proventus, juribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis, quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis causa, aut Ecclesiae utilitas excusant) eorum sic receptarum dominium non acquirant, nec faciant causas suas, immo ad omnium restitutionem teneantur. Idem quoque de distributionibus pro defunctorum anniversariis largiendis decernimus observandum.

§.2. Mandantes dilecto filio Jacobo Cardinali Sabello, nostro in dicta Urbe, ejusque districto Vicario, quatenus ordinationem, statutum, decretum, applicationem, & assignationem huiusmodi, in quibuscumque Ecclesiis in dicta Urbe consistentibus, inviolabiliter per quoscumque quavis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per censuras Ecclesiasticas, & alias poenas etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacumque appellatione remota, manu regia observari faciat, contraditores, &c. sublata, &c. Sicque per quoscumque Judices, &c. irritum quoque, &c.

§.3. Non obstantibus praemissis, Constitutionibus Apostolicis, & consuetudinibus, & Constitutionibus quarumlibet dictarum Ecclesiarum, confirmatione Apostolica, aut quavis alia firmitate roboratis, latissime extendendis, quibus omnibus, illorumque tenores pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Piacet Motu proprio I.
Datum Romae apud S. Petrum duodecimo Kal. Decembris, Anno II.

L.

Proxenetæ Ripae Almae Urbis, tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non solventibus.

Alia eorumdem Mercatorum, & Nautarum indulta, ac privilegium fore vide supra in Const. XXX. Capientes fol. 61.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem ex debito sui pastoralis officii, ad ea diligenter prospicere, per quae in hac Alma Urbe, ad quam veluti communem omnium patriam, frequens est hominum concursus, vini, ac rerum aliarum humano victui necessariorum ubertas, cum ejusdem Urbis incolarum in copioso numero existentium commoditate, Nautarum quoque, & Mercatorum vina, & res huiusmodi ad Urbem ipsam advehentium, plena securitate, nostrae provisionis ope, unicuique quod suum est tribuendo, non solum manuteneri, sed augeri, ac in ea ad publicam omnium utilitatem, per amplius conservari salubriter valeat.

§.1. Cum itaque sicut diversi diversarum partium Nautae, & Mercatores querebantur Nobis nuper exponi fecerunt: ipsi quos vina ac res huiusmodi ad Ripam fluminis dictae Urbis deducere saepe contingit, neminem cognoscentes, & diutius in dicta Urbe, seu Ripa absque eorum gravi detrimento morari nequeunt, vina huiusmodi mediantibus Proxenetis, Semalibus nuncupatis, cauponibus, hospitibus, tabernariis, ac aliis diversarum qualitatum personis, a quibus vini venditi pretii solutio, seu exactio nimium tarda, & difficilis existit, vendere, & deinde pro huiusmodi pretio recuperando caupones, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi ad iudicium evocare, ac proinde varias lites, & quamplures sumptus, & expensas subire, Procuratores cum mensuris salariis in dicta Urbe constituere, & relinquere cogantur, ac saepius etiam caupones, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi dolose, & fraudolenter decoxisse, solum vertisse, foro cessisse, atque alias solvendo non esse inveniant. Quo fit ut negotiatio circa haec, magna cum eorum iactura multum impediatur, & retardetur, ac ipsi vina praedicta longe dimidio etiam carius vendere adstringantur,

1561. Clausula derogatoria.

Papa subscr. Dat. P. An. II. 20. Novemb.

Exordium.

Nautae vendebant mediantibus Proxenetis eorum vina, caupones, & alii, quos non cognoscebant, & pro contentione pretii litigant cogebantur.

tur, in grave totius Urbis, ac illius, & praesertim pauperum incolarum evidens detrimentum. Et propterea ipsi, seu eorum major, & sanior pars apud Nos, ut eis in praemissis de opportuno remedio providere velimus, vehementer instantes, si nostrae provisionis auxilio ab eisdem damnis, & incommodis liberati fuerint, ultra per eorum propriis manibus subscriptas syngraphas Nobis, & Camerae Apostolicae perpetuis futuris temporibus, pro impensis etiam Ministrorum in praemissis subeundis, quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, ultra omnes alias praestationes, & solutiones ad haec usque tempora introductas, se soluturos offerant, & longe esse minorem suam hanc quatuor juliorum praestationem, quam tot, & tanta incommoda, quae in dies subire compelluntur, attestentur, ac sublatis dictis incommodis, etiam multo viliori pretio vina sua vendere posse affirmant.

Pontifex igitur Nautarum & Mercatorum vini securitati, ac vini ubertati consulendo, decernit, ipsos Proxenetes teneri pro pretio vini venditi, eis mediantibus, quod emptores solvere reculant vel dilatio ultra 20 dies concessa non sit ab ipse Mercatoribus.

§.2. Nos igitur eisdem Nautas, & Mercatores specialibus favoribus, & gratis prosequi, ac eorum indemnitati, & publica utilitati, quantum in Nobis est, providere volentes, ac omnia, & singula privilegia, & hypothecas, tam de jure, quam consuetudine eis quomodolibet concessa, & competentes, quorum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbantes, & innovantes, ac de novo concedentes, necnon per eos Nobis factam obligationem praedictam acceptantes, ratamque, & gratam habentes, ac simul laudabilem alias his, ut plene novimus introductum, licet postmodum nonnullorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis a quibusdam annis citra male observatum usum, per que Proxenetae, quorum opera vina vendita fuerant, post trinam requisitionem illorum emptoribus factam, ad totalem pretii solutionem, eisdem venditoribus tenebantur, amplectentes, consideratis prius natura negotii, quae in celeri expeditione consistit, ac ipsorum Nautarum, & Mercatorum, ac advenarum, & aliarum personarum in eadem Urbe degentium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicaeque utilitatis conservatione, necnon dictae Urbis excellentia, quae pluribus privilegiis a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris decorata fuit, & deinde habita super his cum diversis probis viris horum omnium peritis, deliberatione matura, ex certa nostra scientia auctoritate Apostolica, tenore praesentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore existentes Proxenetae, qui quotidie in dicta Ripa versantur, quique caupones, tabernarios, & hospites, ac alias personas hujusmodi in eadem Urbe degentes, quae per eorum manus vina ab eisdem Nautis, & Mercatoribus emunt, per continuam, seu frequentem, & circulaarem cum eis ratione exercitii, eorum officii, ac cum aliis personis habitam conversationem, ac tractationem cognoscunt, & cognoscere possunt, seu facile de eis, eorumque facultatibus se informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidem

in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negotio hujusmodi vinorum venditores quodammodo sequi videntur, ad solutionem pretii cujuscumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non soluti, in omnibus, & per omnia, ac si ipsis venditum fuisset, teneantur, adeo ut facta emptoribus, per eosdem venditores, trina requisitione judiciali, seu extrajudiciali, etiam unico contextu, & de eadem requisitione coram Judice competentem etiam sive facta, ipso facto, nullaque admissa excusatione, ad eorum solutionem omnibus juris, & facti remediis statim, unica tantum citatione procedente, etiam si opus fuerit, per subhaftationem, & venditionem officii Proxenetae, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, nisi venditores praefati emptoribus ipsis ad solvendum pretium vini venditi dilationem ultra viginti dies fecerint, atque concesserint. Quo casu Proxenetae hujusmodi nullatenus teneantur, nisi Mercatores ipsi opera, & interventu ipsorum Proxenetarum, dilationem hujusmodi fecisse probaverint, quo probato Proxenetae praedicti ad hujusmodi solutionem ut praefertur, teneantur.

§.3. Salva tamen remanente praesentis status, & ordinationis vigore Proxenetis, in casibus in quibus tenerentur, contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omnia, ac si vinum praedictum per eos emptoribus venditum extitisset, ipsique cum eis contraxissent, etiam absque alia desuper per dictos venditores actionum, aut aliorum jurium cessione faciendae.

§.4. Et pro majori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum praedictorum cautela, quod moderni caupones, hospites, & tabernarii, ac officia cauponis, hospitis, & tabernarii ad praesens exercentes infra quindecim dies, alii vero qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dicta Ripa Camerario, in forma depositi pro centum scutis pro quolibet hospicio, seu qualibet taberna, vel caupona, de stando juri, & judicatum solvendo coram dicto Camerario, omnibusque aliis iudicibus competentibus cum omnibus, & singulis personis quomodolibet interesse habentibus occasione cujuscumque quantitatis vini, per eos a Nautis, seu Mercatoribus ripalibus empti idonee cavere, & cautiones hujusmodi in fine cujuslibet anni renovare etiam teneantur, ac ad id per Camerarium praedictum, omnibus juris, & facti remediis ipso facto cogi, & compelli possint, quibuscumque appellatione, & subterfugio remotis, super quibus ipsi Ripa Camerario eos toties quoties, usque ad quamcumque summam pro praemissorum executione multandi, ac multam hujusmodi pro una Camerae praedictae, & pro alia illius medietatibus officii Camerarii hujusmodi, & executori applicandi, eamque exigendi, ac tabernas, hospitia, & cauponas hujusmodi claudendi, omniaque, alia, & singula in eisdem praemissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, decernendi, mandan-

Proxenetaeque ita solventes agere posse declarata contra emptores, nisi ipsi, si ipsemet, vinum eis vendidissent.

Et pro majori cautela Mercatorum vini, ac Proxenetarum, nec recipit quicumque caupones, & tabernarios cavere debere de stando juri &c. occasione vini, cum quibuscumque personis.

dandi, faciendi, & exequendi, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore praedictis concedimus facultatem, alioquin ipsum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in praemissis negligentes pro dictis centum scutis de eorum proprio teneri, ac ad illorum solutionem cogi, & compelli, & ita per quoscumque ludices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac praefatos Cardinales sub lata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, decernimus, & declaramus.

Et gabellam Juliorum quatuor pro quolibet dolio vini solvi, & per Ministros Camerae exigere debere jubet.

§.5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnum aliquod patiatur, sed ut praemissa omnia suum plenarium effectum liberius sorti valeant, ac ex causa onerosa concessa sint, & esse censentur, pro Ministrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac aliis praemissis necessariorum mercede, & mantentione eosdem quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, moderatis, & pro tempore existentibus Dohana Ripae hujusmodi Appaltatoribus, & Ministris dictae Camerae per praedictos venditores ultra omnes alias hucusque introductas praestationes praedictas, in primis, & ante omnia persolvi, & ab eis exigere debere volumus, & mandamus. Praecipientes eisdem Appaltatoribus, & Ministris, ut a publicatione earundem praesentium illos una cum aliis ejusdem Camerae juribus a praedictis venditoribus exigant, ac retineant in utilitatem ipsius Camerae convertendos, ac in eorum libris annotent.

Registratio mandati in Camera Apostolica Constitutionem istam.

Dat. P. An. II. 20. Novemb.

§.6. Necnon dilectis filiis nostro Guidoni Alcanio S. Mariae in Via-Lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario nostro, ac ipsius Camerae Thesaurario, Praesidentibus, Clericis, & personis, ut easdem praesentes in libris Camerae praedictae registrent, illasque, ac omnia in eis contenta hujusmodi inviolabiliter observari faciant. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Nulli ergo, &c.
Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, duodecimo Kalend. Decembris, Pont. nostri Anno II.

II.

Poenae malefactorum Communitatum Status Ecclesiastici, vel locorum subjectorum applicentur Reverenda Camera Apostolica, quatenus ex causa vere onerosa, aut piis, vel publicis operibus non sint applicatae. Et Gubernatores locorum decem pro centenariio consequantur de ejusmodi poenis, accutores autem quartam partem poenarum bannimentalium.

PIUS SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem id maxime omni studio curare, & efficere, ut

Populi suae sanctaeque Sedis Apostolicae ditioni, in pace, & tranquillitate vivant, ac ut quietis status perturbatores, quos virtutis amor a malo non retrahit, poena saltem formidine coercentur, omnique eis occasio, qua ad scelera committenda procliviores reddi posse videantur, penitus adimatur.

§.1. Sane cum experientia rerum magistra docente luce clarius cognoverimus, pro eo quod in omnibus fere Civitatibus, Terris, Castris, & locis, Nobis, & praefata Sedi immediate subiectis, tam ex illorum statutis, & consuetudinibus, quam etiam ex Rectorum decretis, & edictis, seu proclamationibus, quae pro tempore fieri contingit, seu alias ex variis privilegiis illis concessis, poenae pro delictis, & excessibus impositae, in totum, vel pro parte Communitatibus Civitatum, Terrarum, & locorum hujusmodi applicentur, & a delinquentibus, in potestate qui de ipsarum Communitatum corpore existunt, & in illis quam plures sibi necessitudine, & amicitia conjunctos habent, minime exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac impunita ut plurimum remanere, indeque ad illa, & peiora committenda, homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortaque ingravescere, & foveri.

Poenae pro delictis impositae vigore statutorum, vel bannimentorum applicatae errant Communitatibus, & propterea delinquentes tamquam potentes eas non solvebant, & in dies majora delicta committentur.

§.2. Nos propterea, pro nostri Pastoralis officii debito, his, quantum in Nobis est, occurrere, & ne sub spe impunitatis quippiam audacior ad delinquendum fiat, providere volentes, habita prius super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum unanimi consilio, hac in perpetuum validura Constitutione sancimus, ut in omnibus, & singulis Civitatibus, Terris, & locis, ut praefertur, Nobis, & Sedi Apostolicae subiectis, in quibus poenae aliqua pecuniariae, & multae, sive certae expressae summae, sive honorum, sive alicujus partis illorum confiscationis, pro quibusvis criminibus, a jure communi, vel municipalibus, sive etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta a locorum Rectoribus, & Provincialium Praesidibus, seu Gubernatoribus, ac etiam de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, ceterisque officialibus, & iustitiis ministris, edita, & facta inflictae, ipsarum civitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex statuto, vel consuetudine, etiam a Nobis, & Sede Apostolica approbatae, & confirmatae, aut privilegio Apostolico, etiam ex titulo oneroso, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Ecclesiarum, seu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel alias quomodolibet concessa, in totum, vel in partem applicatae existunt (illis tantum, quae pro damnis in possessionibus, vineis, agris, silvis, & nemoribus illatis impositae fuerint, exceptis) non praedictis Communitatibus, sed Camerae Apostolicae applicatae sint, & esse censentur, & per officiales, seu executores ad id ab ipsa Camera deputan. etiam quae haecenus earumdem

Ideo hic Pontifex dictas poenas (non tamen impositas pro damnis datis in vineis &c.) Camerae Apostolicae applicat.

Inhibetur locorum Re- gioribus, ut de cetero tales penas applicent eidem Camera, & applicationes aliter factas annullat.

dem Communitatum negligentia, seu potius nimia indulgentia exacta non fuerunt, exigantur, ac exigi possint, & debeant.

§.3. Inhibentes universis, & singulis Legatis, sub indignationis nostrae, ac Rectoribus, & aliis supradictis, sub excommunicationis, seu suspensionis a divinis, aliisque arbitrii nostri poenis eo ipso incurrendis, ne de cetero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamatibus, seu bannimentis facien. aut sententiis ferendis poenas pecuniarias, & multas, aut bonorum in partem, vel in totum confiscationes huiusmodi alicui alteri praeterquam Fisco nostro, & Camerae Apostolicae applicare quovis modo audeant, & ubi etiam per eos alicui alteri applicari contigerint, illas nihilominus eidem Camerae applicatas fore, & censeri, ac per eius officiales, & executores praefatos excipi. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam praefatos Cardinales, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Declaratio circa applicationes factas pnis locis vel ex causa onerosa.

§.4. Ne autem his, quibus poena pecuniaria, seu multa praedicta forsitan, ex titulo vere oneroso, pecunia scilicet actualiter numerata applicata extiterunt, praedictum fiat. Volumus, ut hi, qui illas, seu illarum partem sic ex titulo oneroso sibi applicatas, seu applicatas fuisse docuerint, postquam illa per officiales Camerae Apostolicae exacta fuerint, de eorum manibus (praevius tamen dictae Camerae mandatis) illas integre, seu pro parte, prout eis applicatae erant, accipiant. In illarum vero exactioe nullatenus se intromittant. Et idem in illis poenis & multis, ac confiscationibus, quae applicatae esse ostenduntur, pro reparationibus murorum, pontium, & viarum, & in primis Ecclesiarum, & piorum locorum, aliisque rebus, publicis videlicet, observari mandamus.

Clausula derogatoria.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac provincialibus, & municipalibus quorumcumque locorum, statutis quoque, indultis, & litteris Apostolicis Communitatibus praedictis, & aliis quibuscumque etiam ex titulo oneroso concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, quoad praemissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An. II. 5. Decembris.

Nulli ergo, &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1561. Non. Decembris, Pontificatus nostri Anno II.

Papae subscr.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Sequitur extensio d. Constitutionis.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum spectat Pontificem sua sollicitudine indefessa diligenter providere, ut ea, quae ab eo sancita sunt, ita suae declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla desuper dubitandi occasio, cuiquam relinquatur.

Exordium.

§.1. Dum itaque Nos nuper ex certis, tunc expressis causis, &c. Omititur quia ipsa Bulla est praecedens.

Hic Pontif. edidit Const. de qua hic.

§.2. Et forsitan ab aliquibus praetendi possent castra, villas, & loca iurisdictioni civitatum, & terrarum Status nostri Ecclesiastici subiecta, sub eisdem litteris minime comprehendi, ac literas ipsas ad illa non extendi, & proinde poenas, multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi, per officiales, seu executores dictae Camerae, in castris, villis, & locis huiusmodi nullatenus exigi posse, ac Camerae Apostolicae per praedictas literas esse applicata.

Desuper ortum est dubium.

§.3. Nos, ne hoc, vel alio quovis praetextu Camera ipsa circa poenarum, ac multarum, & bonorum confiscationum huiusmodi exactioe defraudetur, ejus indemnitati, illiusque officialium, & executorum huiusmodi tranquillitati in praemissis, quantum in Nobis est, providere, omnemque desuper hesitandi materiam exinde submovere, ac mentem nostram circa haec pandere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, harum serie decernimus, & declaramus, castra, villas, & loca iurisdictionis Civitatum, Oppidorum, & Terrarum d. Status nostri Ecclesiastici quomodolibet subiecta, sub praedictis litteris omnino comprehendi, ac comprehensa esse, & censeri, ac literas ipsas ad illa se extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores praedictos poenas, & multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi in eisdem Civitatibus, Terris, Castris, Villis, & locis, ac alias juxta earundem literarum continentiam, & tenorem exigi posse, ac exactioe huiusmodi licitas, ac juxta mentem nostram factas esse, & censeri in omnibus & per omnia, perinde ac si in eisdem litteris specialis, & expressa de eisdem Castris, Villis, Terris, & locis, mentio facta fuisset.

Idem ergo Pont. declar. dictam. ejus Const. comprehendere etiam Castra, & Loca subiecta iurisdictioni Civitatum, & Terrarum ipsius Status Ecclesiastici.

§.4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, causarumque Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locatinentes, subblata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiti debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula subblata.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Or-

Derogatio contrarium.

& Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus, & singulis aliis, quae in dictis litteris volumus non obstat.

D. P. An. III. 7. Februarii.

Nulli ergo &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1562. septimo Idus Februarii, Pontificatus nostri Anno III.

Sequitur declaratio circa portionem poenarum dandam Officialibus, & Accusatoribus.

PIUS PAPA QUARTUS Ad futuram rei memoriam.

Officiales Status Eccles. x. pro rco. de poenis habent.

Cupientes pro injuncta Nobis administrationis officio, confusione, ac controversiis, quae quotidie inter officiales Status nostri Ecclesiastici, & Camerae nostrae Apostolicae, seu pro ea Agentes super participatione poenarum maleficiorum statutarum, & bannimentalium exoriuntur, atque excitantur, mature obviare, & opportune providere, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, auctoritate Apostolica, tenore praesentium statuimus, ordinamus, atque praecipimus, quod portio decem pro centenario dictarum poenarum, tam bannimentalium, quam statutarum, eisdem officialibus, nunc, & pro tempore existentibus solummodo competat, & competere debeat, ipsique Officiales dicta portioe, & non ultra contenti remaneant, neque aliquid aliud praeter portionem huiusmodi capere, aut habere possint.

Accusatores vero quartam de poenis bannimentalibus.

§.1. Ita tamen quod ex poenis bannimentalibus proprie, particulariter, accusatorum, quando his vere existat, quarta pars ipsarum poenarum juxta solitum dari valeat.

Omnes capiunt a Depositione.

§.2. Necnon tam officiales praedicti eorum portionem huiusmodi, quam ipsi accusatores eandem quarta in partem de manibus Depositariorum Camerae praefatae, quibus cura exigendi similes poenas injuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur.

Prohibitio plus percipiendi.

§.3. Inhibentes eisdem Officialibus, & eorum singulis in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis, aliisque arbitrii nostri poenis, ne quicquam aliud excepta dicta portioe decem pro centenario, ex eisdem poenis capere, exigere, vel habere audeant, seu presumant, nec ipsi, & accusatores praedicti portionem, & quartam huiusmodi respective ab aliis, quam ab ipsius ejusdem Camerae Depositariis, ut praefertur, accipiant, irritum nihilominus decernentes, & inane, quicquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quorumvis Locorum, & Civitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac etiam per Nos forsitan quomodolibet in contrarium concessis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vicedumtaxat ad effectum praesentium, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.5. Volumus autem, quod earundem praesentium transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Theaurarii nostri generalis, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibetur, quae originalibus ipsis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

D. P. An. V. 20. Aprilis.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus nostri Anno V.

Admissio, & reg. in Camera.

Die 28. Apr. 1564. admisse sunt haec litterae Apostol. ex Decreto Camerae, & registratae libro signaturarum S. S. D. N. Papae, apud me Notarium fol. 60.

Hier. de Tarano.

LII.

Reformatorum Rotae Romanae.

Ordinationes, & reformationes hujus Rotae. Vide in Constitut. XLII. Joannis XXII. Ratio Tom. III. Part. II. fol. 198. Auditorum vero numerum praefinit Sixt. IV. in Constit. II. Romani Tom. III. Part. III. fol. 132. Indultaque, & gratias, & facultates eisdem concesserunt Innocentius VIII. in Constitut. XVI. Finem ibidem fol. 218. Leo X. Constit. III. Sedis ibidem fol. 369. Clem. VII. in Constit. XIII. Convenit Tom. IV. Part. I. fol. 52. & Paul. III. in Constitut. XV. Romani ibid. fol. 149.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Throno Justitiae, super omnes gentes, & regna, meritis licet imparibus, summa dispositione constituti, ad ea, quae juris, & justitiae cultum, ac observantiam concernunt, dirigimus potissimum aciem nostrae mentis, ut universis nationibus ad Sedem Apostolicam omnium fidelium matrem, & magistram, pro litium, & controversiarum inter eos vigentium decisionibus recurrentibus, longis iudiciorum curricularis subblatis, ac minoribus, quam fieri poterit dispensis, opportune consulatur.

Exordium.

§.1. Sane postquam Nos circa Curiae nostrae reformationem solerti studio intendentes, reliquorum ejusdem Curiae tribunalium, & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio feliciter peregrimus, demum ad Palatii nostri

Rotae commendatio, & causa hujus reformationis.

N

nostrum

notri Auditorium, in quo universonum. Christianidelium graviores cause per duodecim summa virtutis, & doctrine viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquisitos, mature cognoscuntur, & magna cum integritate, & justitia terminantur, animum adjectis. Et licet in eodem tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreviandis, ac partium dispendiis evitandis, vel saltem minuendis, vocatis ipsis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quam in scriptis auditis, providenda censuimus.

Facultates Auditorum circa causas eis commissas.

§.2. Et idcirco de eorundem fratrum nostrorum consilio, statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationem commissionum, & parcendam laboribus, & expensis litigantium, unica commissio in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus, & singulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Possit etiam Auditor sine nova commissione praeferre terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & causis, propter quas quis in integrum restitui debeat, ac illo elapso, & non doctus, ad cause expeditionem procedere, necnon remissiones decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia, & singula alia usque ad finalem sententiarum suarum executionem inclusive facere, quae de jure ordinarii facere possunt.

Prorogationes fatalium conceduntur arbitrio Rotae.

§.3. Prorogationes autem fatalium sepius, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac pravia illius cognitione, arbitrio Rotae.

Sententia non proferatur nisi causa in Rota proposita, & habitis votis.

§.4. Auditor tamen in aliqua honesta causa, siue magni, siue parvi momenti existat, etiam si eius decisio clari juris esse videatur, definitivam sententiam, vel interlocutoriam viam definitivam habentem ferre non valeat, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis Coauditorum, nisi partes in actis expresse consenserint, quod causa sine voto Coauditorum expediri possit. Idemque in aliis quibusvis praedictis decretis servari volumus, si actor, vel reus, quod negotium in plena Rota cognoscatur, intulerit.

Sententia publicantur, ut hic.

§.5. Item sententiae latae per Auditores, prout in cedula, ut moris est, vel per viam termini pro servato, subscribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in ultima anni audientia latae, infra mensem, alioquin pronuntiationes hujusmodi pro circumductis habeantur.

Notarii accipientes decreta ad referendum, referantur ut hic.

§.6. Termini etiam pro servatis habitis, & cedule ipsarum sententiarum, quae interdum per alium Notarium quam actuarium ipsius cause ad referendum accipi consueverunt, referantur ipsi Notario cause eadem, vel sequenti die, qua recipiuntur. In ultimis vero audientis, saltem infra triduum: & si Auditor, qui pronuntiavit prout in cedula, vel terminum habuit pro servato, retinuerit

citationem penes se, illam Notario cause similiter intra praedictos dies consignare debeat, alias termini hujusmodi circumducti, & irriti censentur.

§.7. Auditor vero non pronunciet in causa, nisi perfecto registro, & illo ad Rotam delato, una cum dictis testium, illisque, ac juribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In ultima vero anni audientia, ac quodcumque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam registro non perfecto, ex originalibus pronuntiare valeat. Ita tamen quod pars ad cuius instantiam pronuntiatum fuerit, registrum ipsum pro actorum conservatione quanto citius perfici curare teneatur.

Sententiae non proferantur ante perfectum registrum.

§.8. Et insuper Auditor partibus petentibus copiam decisionis in causa factae, cum juribus, ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri consuevit.

Decisionum copia petentibus datur.

§.9. Cause autem propriae Auditorum, & eorum familiarium, ac consanguineorum, vel affinium usque ad secundum gradum juxta jus canonicum computandum, non cognoscantur in Rota.

Causae Auditorum, consanguineorum & familiarium non cognoscantur in Rota. Affines, domestici, vel Notarii Auditorum non se intromittant in causis Rota.

§.10. Nec Auditores in eorum domibus substitutos, vel doctores, aut alios jurisperitos, etiam consanguineos, qui substituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in casibus rotalibus, vel eorum processibus sese quoquo modo intromittant, nec Advocatos, & Procuratores domesticos, aut aliquos ex suis Notariis domesticos habeant. Item Advocati, aut Procuratores consanguinei, vel affines usque ad secundum gradum, alicujus Auditoris, ac etiam illius Notarii, in causis coram eo pendentibus nullatenus patrocinari valeant.

Auditores non inducant partes, ut adsumant certum Advocatum, vel Procuratorem, sed electio hujusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur. Non disponent contra jus &c.

§.11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per se, vel per alios, ut assumant certum Advocatum, vel Procuratores, sed electio hujusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur.

§.12. Item Decanus, & alii Auditores, praesertim antiquiores, attendant, ne aliquid non solum contra jus, sed nec etiam contra stylum, & decisiones antiquas factas in Rota, quae impressae habentur, quoquo modo decidatur, etiam pretextu equitatis in jure non scriptae, nisi maxima cum ratione, & discussione, omnibus votis, seu saltem, illorum duabus tertis partibus, aliter faciendum esse judicaverit.

Nullitates tres tantum attendantur.

§.13. Deinceps etiam in causis pendentibus non attendantur aliqua nullitates, praeterquam ex defectu jurisdictionis, citationis, vel mandati, nisi causa nullitatis specialiter ante datam praesentium commissa reperiretur.

A liquidatione fructuum, & expensarum taxatione, semel tantum appellare liceat, ita quod duae conformes non judicatas faciant.

§.14. Et a liquidatione fructuum, & expensarum taxatione, semel tantum appellare liceat, ita quod duae conformes non judicatas faciant.

Auditores quando ad Cancellarium causas remittere possunt.

§.15. Auditores vero causas sibi commissas, pro sola partium importunitate ad Cancellarium remittere non possunt, sed tantum habitis licentia a Summo Pontifice, vel ex justis causis deductis in Rota, & ab ea probatis.

§.16. Et

Criminalitates ad Judices Ord. remittuntur.

§.16. Et si Auditor cognoverit in actis adesse suspicionem criminis, remittat acta hujusmodi, vel illum exemplum, prout res exegerit, ad Judicem ordinarium. Et si causa criminalis praedicta fuerit cause civili, in ejus cognitione superledeat. Et quodcumque Judex ordinarius, in causis criminalibus coram eo pendentibus, indiquerit depositionibus testium, vel aliquibus scripturis ad causas criminales facientibus, teneatur Auditor illas vel earum exemplum, ut praefertur, exhiberi facere.

Sportulas recipiant videlicet.

§.17. Ut autem debitus modus sportulis imponatur, non possint Auditores partibus, per se vel alium quovis modo sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec sponte dantibus ultra taxam infra scriptam accipere, videlicet.

In causis profanis.

§.18. In causis pecuniariis, seu profanis, aut quae alias pretio nummario quoquo modo aestimari possint, si aestimatio rei, de qua agetur, non excedat summam mille ducatorum, usque ad aureos decem, a mille vero, usque ad decem millia, viginti quinque: a decem millibus usque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde supra usque ad quamcumque summam, centum.

In causis beneficiorum.

§.19. In beneficiis vero, si redditus annuus de quo agetur, non excedat summam centum ducatorum, similiter decem: a centum vero usque ad mille, viginti quinque: a mille usque ad tria millia, quinquaginta: abinde vero supra, centum aureos pro sportulis cujuscumque sententiae definitivae dumtaxat, ut praefertur, accipere valeant. Si vero causa aestimationem non facile recipiat, sportulae moderate pro reum, & personarum qualitate, juxta taxas praedictas recipi possint: nec aliquid ultra non solum ipsis Auditoribus, sed nec eorum familiaribus, vel consanguineis, aut aliis quibusvis personis directe, vel indirecte, quovis quovis colore, vel ingenio, exceptis esculentis, & poculentis, quae triduo consumi possint, ipsarum sententiarum, aut Auditorum intuitu praestari possint.

Sportulae deponantur penes Notarium post laetam sententiam.

§.20. Quas quidem sportulas juxta taxam praedictam, apud Notarium cause post subscriptam sententiam, & Notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori consignari volumus: quodque Notarius depositionem, & consignationem hujusmodi in actis notare, & specificare teneatur.

Notarii idonei eligantur, officique non arrendant, & pro substitutionum factio teneantur.

§.21. Officia vero Notariorum Rotae, non conferantur nisi personis peritis, & idoneis, quae per se ipsos illa exercere sciant, & exerceant, nisi aliqua legitima causa impediatur. Nec eo casu officia aliquibus arrendare, aut substitutos deputare valeant, nisi a proprio Auditore approbati fuerint: qui insuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant. Et pro ipsorum substitutionum facto, Notarii ipsi quo ad interesse partium, tamquam principaliter obligati omnino teneantur.

Haec Bulla legatur anno quolibet in primo Rotae.

§.22. Distinctius praecipientes modernis & pro tempore existentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute sanctae obediendae Bullae Rom. Tom. IV. Part. II.

tiae, ac suo indignationis nostrae, & excommunicationis latae sententiae, aliisque nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis penis, ut praesentem Constitutionem Nostram singulis annis in prima audientia, una cum aliis Constitutionibus antiquis, legi, & publicari faciant, & illam, ac omnia, & singula in ea contenta diligenter observent, & ab eorum Notariis, & aliis quatenus ad eos pertinet, observari curent cum effectu.

Decretum irritans.

§.23. Decernentes nihilominus irritum & inane, si secus super his ab ipsis, vel quibusvis aliis, sciant, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.24. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgis, & facultatibus, eisdem Auditoribus, & Collegio, etiam Motu proprio, & consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, aut etiam concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu quavis alia exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si praefatis Auditoribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede, indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis.

§.25. Ut autem praesentes literae ad omnium notitiam deducantur, nulliusque illarum ignorantiam pretendere valeat, volumus & mandamus, illas in eisdem audientia Palatii nostri, ac Cancellariae Apostolicae valvis, & Acie Campi Florae, per aliquos ex Curatoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem eorum copia affixa, detineri, & exinde omnes & singulos, quorum interest, vel interesset, poterit quomodolibet in futurum, afficere, ac si eis personaliter intimatae forent.

D. P. An. III. 27. Decemb.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, sexto Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno III.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.
Sequuntur subscriptiones Cardinalium, & publicatio Constitutionis per Petrum Valerini Magistrum Cursum.

Pape subsec.

Annulatio quarumcumque legitimatum de naturalibus spuris factarum, in præjudicium vocatorum ex fideicommissis, aut testamento, aut quavis alia valida dispositione (dummodo non sint fortitè effectum.) Et revocatio facultatum eodem modo legitimandi.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quamvis a Sede Apostolica ad quam negotiorum multitudo undique confluit, curis continuo plena innumeris, nonnulla interdum ex quibusdam causis, aliquando per occupationem ac importunam petentium instantiam concedantur, quæ in alieni juris præjudicium tendunt, & detrimentum, non debet reprehensibile videri, si Rom. Pontifex, ad cuius providentiam pro debito pastoralis officii spectat super his debite provideret, illa rationabilibus, & iudicis causis maturis, & attentius deinde cognitis quandoque revocet, & annullat, ac in statum redigit rationis.

Causa hujus Constitutionis.

§.1. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non sine animi nostri molestia, intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac prætextu quarundam sibi concessarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, spurios, & naturales, & forsitan incautos, etiam in præjudicium venientium ab intestato, & vocatorum ex testamento ad fideicommissa, ac hereditates, & legata, vel donationes ita legitimasse, ut in hujusmodi fideicommissis, hereditatibus, aut legatis, vel donationibus, non obstantibus testatorum voluntatibus succedant, ac proinde varis contentiones, & scandala in grave multorum præjudicium, ac animarum iacturam hætenus exorta sunt, & in præsentiarum exoriantur.

Annulatio legitimatum de naturalibus spuris factarum in præjudicium vocatorum ex testamento, & dummodo non sint fortitè effectum, & revocatio facultatum legitimandi in præjudicium vocatorum ex testamento, &c.

§.2. Nos illa utpote contra jus, & æquum existentia, de cetero ne fiant, opportune providere, necnon eorum, quos hoc ipsum tangit, ac tangere poterit, quomodolibet in futurum, indemnitati consulere volentes, Motu proprio, non alicujus super hoc Nobis oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac potestatis plenitudine, omnes, & singulas legitimaciones de quibuscumque naturalibus spuris per Romanos Pontifices Prædecessores præfatos, ac Comites Palatinos hujusmodi, & quoscumque alios ad id facultatem habentes in præjudicium vocatorum ex fideicommissis, aut testamento, vel quavis alia, valida tamen dispositione, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis verborum formis, & expressioibus, ac efficacissimis, & insolitis clausulis, & etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum derogatione regula,

seu Constitutionis, de non tollendo jure quæsito, ac aliis cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viventibus ultimis bonorum hujusmodi possessoribus, per quorum obitum ad legitimos prædictos devolvi deberent, effectum sortitas, nec jus in re consecutas) necnon eorumdem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum ut deinceps tales legitimaciones in præjudicium fideicommissorum, & aliarum dispositionum hujusmodi facere non possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus.

§.3. Necnon quascumque lites, & controversias, quas illarum status, & causarum merita, nominaque, & cognomina Judicum, & colligantium præsentibus pro sufficienter expressis habentes, in Romana Curia, vel extra eam super præmissa motas, & indecisas pendentes, in statu, & terminis, in quibus reperiuntur, harum ferie ad Nos advocamus, cassamus, & extinguimus.

Extinctio litem pendens circa eas.

§.4. Necnon partibus litigantibus, & Judicibus, coram quibus illæ pependunt, seu forsitan adhuc pendente indecisæ, perpetuum silentium imponimus juxta declarationem prædictam, ac imponi volumus, & mandamus. Distinctius inhibentes eidem Judicibus, ne in eisdem causis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi hujusmodi habentibus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub nostræ indignationis quo ad Comites, & alios facultatem legitimandi hujusmodi, etiam aliter quam ut præfertur, habentes, & aliorum quorumcumque illorum facultatum, privilegiorum, & indultorum cassationis, annullationis, & totalis revocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera, quoties contraverint, ipsi Camera Apostolicæ applicandorum poenis similibus de legitimacionibus deinceps se respectivo contra dispositionem, & declarationem nostram hujusmodi intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Inhibicio contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes ne præsumant legitime contra formam hujus Constitutionis.

§.5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoscumque legitimandi facultatem habentes, ut præfertur, nullas in præjudicium fideicommissorum, & voluntatum testatorum hujusmodi legitimaciones in posterum facere posse, & aliter factas, & forsitan faciendas juxta dispositionem nostram hujusmodi restringi, & limitari. Ac sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a dictis Comitibus, & Judicibus, vel quibusvis aliis, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

§.6. Non obstantibus nostra de non tollendo

clausula derogatorie.

tollendo jure quæsito, quatenus opus sit, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac prædictis, & quibusvis aliis facultatibus, privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eidem Comitibus Palatinis, & quibusvis aliis, etiam pari Motu, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus hujusmodi literarum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Hæc Constitutio ligat ubique quoad legitimaciones factas auctoritate Apostolica, quo vero ad alias factas Imperiali concessione, ligat in terris Rom. Eccles. subiectis.

D. P. An. III. 1. Januarii.

§.7. Ut autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam prætereundam valeant, vel allegare, volumus ipsas præfentes literas quoad legitimaciones Apostolicas auctoritate factas ubivis locorum, quo vero ad illas, quæ ex Imperiali concessione factæ fuerunt, in terris Nobis, & Romanæ Ecclesiæ, mediate, & immediate subiectis, in casibus, in quibus illa in terris hujusmodi, de jure fieri permittitur, locum habere, & effectum sortiri debere, necnon in valvis Cancellariæ Apostolicæ, ac acie Campi Floræ affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arstare, ac si eis personaliter inimitata forent, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum.

Nulli ergo &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo primo, Kal. Januarii, Pont. nostri Anno III.

LIV.

Ex Regestis in Archiv. Vat.

Erectio Ecclesiæ Lancianen. in Metropolitanam cum Jurium, & Jurisdictionum Metropolitanorum elargitione.

PIUS EPISCOPUS,
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Super universas orbis Ecclesias eo disponente, qui cunctis imperat, cuique universæ deferviunt, meritis licet imparibus constituti, levamus in circuitu agri dominici oculos nostræ mentis more vigilantis Pastoris, inspecturi, quid Ecclesiarum statui congruat, quid operis circa illas, eorumque statum prosperum, & felicem im-

pendi debeat, & divino fulti præsidio, quocumque ex sui benignitate pro populorum suorum Christianidelum salute disponit, ad ea, quæ statui Ecclesiarum hujusmodi conveniant, nostri ministerii partes utiliter intendere curamus, prout in Domino confpicimus salubriter expedire.

§.1. Sane attendentes diversas lites, causas, & controversias inter Archiepiscopum Theatin., qui pro tempore fuit, ex una, & dilectos filios Capitulum, Clerum, Communitatem, & Homines Lancianen. partibus ex altera, super jurisdictione, quam præfatus Archiepiscopus in Episcopopum Lancianen., & præfatos Capitulum, Clerum, Communitatem, & homines ratione juris Metropolitanici habere prætendebat, aut alias diu in Romana Curia coram diversis causarum Palatii Apostolici Auditoribus, seu locatenentibus successively pendisse, latis in favorem dicti Archiepiscopi nonnullis sententiis, ac literis executorialibus una cum brachio seculari desuper in forma solita decretis, & forsitan executioni demandatis, seu, ut illæ demandarentur, ex parte Archiepiscopi præfentatis, & propterea graves inimicitias olim inter Lancianen. præfatos, ac Theatin. Communitates, & homines generatas fuisse, & præmissorum occasione innovatas existere, & quamplurima scandala exinde verisimiliter exoriri posse.

Plures controversie exorta fuerant inter Commune Lancianen., & Archiep. Theatinum super præfata Archiep. Jurisdictione.

§.2. Post diversos tractatus pacis, & concordie inter partes ipsas etiam medio nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium frustra tentatos, & habitos, tandem ad sedandum discordias, & obviandum scandalis hujusmodi, ac ipsorum Communitatum, & hominum animarum periculis consulendum, nec non eos in pacis amantitate retinendum, & conservandum, ac alias ex certis aliis rationabilibus causis moti habita super iis cum fratribus nostris matura deliberatione, ac de eorum consilio, & unanimi consensu omnes, & singulas causas in dicta Curia, & alias ubilibet adhuc forsitan indecisas pendentes ad Nos advocantes, ac lites, & controversias hujusmodi, nec non omnes, & singulos processus, sententias, censuras, & prenas desuper formatos, latis, & promulgatas, ac quos haberi, & promulgari contigerit, ac inde secuta quæcumque cassantes, & penitus extinguentes, irritantes, & annullantes, ac nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse decernentes: ac Archiepiscopo, Capitulo, Clero, Communitatibus, & hominibus præfatis perpetuum silentium desuper imponentes, nec non præfatis, & aliis quibuscumque Judicibus, coram quibus causa ipsa adhuc forsitan indecisæ pendet, ne se in illis ulterius sub nostræ indignationis poena intromittant, distinctius inhibentes, ipsosque Capitulum, Clerum, Communitatem, & homines Lancianen. & eorum singulos a quibusvis censuris, & poenis Ecclesiasticis, & aliis etiam pecuniariis in dictis literis executorialibus, aut alibi contentis ob illarum

Ad eas sedanda Pius licet ad se advocat partibus imponit silentium.